Verwijzen naar het Landelijk afsprakenstelsel

Status: loopt **Waar:** #kring-techniek-aanspreekpunt

Wat het is

Het Landelijk afsprakenstelsel (LAS) moet de plek worden waar generieke landelijke afspraken staan. Andere afsprakenstelsels verwijzen daar dan naar in plaats van eigen varianten te maken. De werkgroep Verwijzen naar Landelijk afsprakenstelsel heeft richtlijnen opgesteld voor hoe dat verwijzen moet werken. Nuts is een van de deelnemende afsprakenstelsels.

Wij hebben hier twee losse maar verbonden opdrachten.

Opdracht 1: deelname aan de werkgroep en de PoCathon. Sergej van Middendorp nam tot juli 2026 namens Nuts deel en heeft dat overgedragen aan de kring Techniek. De werkgroep werkt aan het vervolg op de richtlijnen en organiseert op 29 oktober 2026 een PoCathon om te toetsen of het verwijsmechanisme werkt. Het gaat daar uitsluitend om het mechanisme (permalinks, metadata, register), niet om de inhoud van de afspraken.

Opdracht 2: beproeving van de richtlijn. In ons eigen overleg is besloten dat de kring Techniek de richtlijn zou beproeven, met de afspraak Veilig netwerk als object om naar te verwijzen. Voorwaarde was dat Twiin eerst duidelijk zou maken waar de richtlijn staat, wat de status is en waar de afspraak staat. Dat is inmiddels geregeld. De beproeving zelf is nog niet uitgevoerd.

De twee opdrachten gebruiken dezelfde richtlijn maar hebben een ander doel. Opdracht 1 toetst het mechanisme gezamenlijk, opdracht 2 toetst het vanuit ons eigen stelsel.

Waarom dit onder ons mandaat valt

Verwijzen naar externe afspraken raakt hoe wij onze eigen specificaties publiceren en versioneren: permalinks, metadata, en notificatie bij breaking changes. Dat is documentatie- en beheerwerk aan onze eigen standaarden en valt daarmee onder ons mandaat. Governancevragen (rollen, wie besluit dat iets een landelijke afspraak wordt) zijn door VWS expliciet buiten de scope van de PoCathon geplaatst.

Wat wij wel en niet kunnen toetsen is belangrijk om vooraf vast te leggen. Wij kunnen vaststellen of een verwijzing technisch werkt: of het object vindbaar is, een stabiele permalink heeft, versioneerbaar is en zelfstandig leesbaar. Wij kunnen niet vaststellen of dat waarnaar wij verwijzen logisch en passend is. De afspraak Veilig netwerk stelt eisen aan de bedrijfsvoering van zorgaanbieders en hun leveranciers, en dat is niet iets waar wij als Nuts eisen over willen of kunnen

stellen.

Twee onderdelen vallen daarmee buiten ons mandaat:

- **Toepassingen.** Zodra verwijzen naar een landelijke afspraak betekent dat onze specificaties inhoudelijk moeten wijzigen, hoort dat daar. Let op: het testobject voor de PoCathon is mTLS, en daar zeggen onze eigen specificaties wel iets over. Als de voorbeeldafspraak inhoudelijk afwijkt van wat wij doen, raakt dat Toepassingen. Dat signaleren we, maar lossen we niet op in de PoCathon.
- **Gezamenlijk belang.** Twee vragen. Wordt naleving van de richtlijnen verplichtend voor afsprakenstelsels, en wie besluit daarover? En willen wij als Nuts verwijzen naar afspraken die eisen stellen aan de bedrijfsvoering van onze deelnemers en hun leveranciers? Op de eerste vraag kan Twiin geen antwoord geven en wordt verwezen naar VWS (Ageeth Wahle). De tweede is aan onszelf.

Hoe het speelveld in elkaar zit

- **Inhoudseigenaren.** De inhoud van landelijke afspraken komt uit VWS-programma's: Landelijk dekkend netwerk (LDN), Implementatie generieke functies, Eenheid van taal en techniek, en Data voor burgers. Veilig netwerk komt uit LDN.
- **Landingsplaats.** Het Twiin Afsprakenstelsel publiceert de landelijke afspraken en bouwt het Register landelijke afspraken met de meta-informatie. Twiin is tegelijk zelf een afsprakenstelsel naast de andere deelnemende stelsels.
- **Opdrachtgever.** De werkgroep valt onder het VWS-project Implementatie Landelijk afsprakenstelsel (Ageeth Wahle, programmasecretaris Kris van Hamelen). De bredere Tafel Afsprakenstelsels is een apart gremium.
- **Werkgroep.** Deelnemende afsprakenstelsels zijn MedMij, Nuts, AORTA/LSP en Twiin. Er is geen vast ritme en geen vaste vorm; sessies zijn online of fysiek, naar behoefte. De werkgroep zou stoppen zodra de richtlijnen waren opgeleverd, maar loopt door omdat het goed gaat. Het tijdsbeslag voor een deelnemer is daardoor vooraf niet vast te stellen.
- **De huiswerkopdracht van april.** Die opdracht, om de richtlijnen toe te passen op Veilig netwerk, komt uit de Tafel Afsprakenstelsels en niet uit de werkgroep. Binnen de werkgroep gaat het alleen om het verwijzen zelf. Twiin noemt de opdracht in deze context verwarrend en gaat er niet over. Of de opdracht voor ons nog staat is een vraag aan Ageeth Wahle of Kris van Hamelen (VWS).
- **Doelarchitectuur.** De GISA (gezondheidsinformatie-architectuur) is de richting waarnaar de rollen in landelijke afspraken moeten convergeren.

PoCathon 29 oktober 2026

Bron: sheets en verslag Tafel Afsprakenstelsels 7 september 2026 en mail van Ageeth Wahle van 22 september 2026.

- **Wanneer en waar:** donderdag 29 oktober 2026, 9.00 tot 12.00 uur, Ministerie van VWS, Parnassusplein 5, Den Haag.

- **Wie:** alleen AORTA/LSP, MedMij, Nuts en Twiin (besloten op de Tafel van 7 september). Andere afsprakenstelsels krijgen een terugkoppeling op de Tafel Afsprakenstelsels van 4 november 2026.
- **Hoofddoel:** toetsen of de richtlijnen voldoen om te kunnen verwijzen naar landelijke afspraken in het Twiin Afsprakenstelsel.
- **Subdoel voor Nuts:** toetsen of verwijzing naar een landelijke afspraak werkt met de huidige richtlijnen en de opzet van het register.
- **Testobject:** een landelijke afspraakkaart voor mTLS, door Twiin opgesteld als voorbeeldafspraak specifiek voor deze PoC, met verwijzing naar de functionele omschrijving van mTLS in Twiin en naar de onderliggende eisen. Eerder werd Adressering of Toestemming genoemd; dat is vervallen.
- **Wat er gebeurt:** ieder stelsel neemt daadwerkelijk een verwijzing op naar de voorbeeldafspraak en kijkt hoe dat in het eigen stelsel werkt en wat er gebeurt als de landelijke afspraak wijzigt.
- **Beoogd resultaat:** opgenomen verwijzing in de afsprakenstelsels, en waar nodig aangepaste richtlijnen.
- **Voorbereiding voor Nuts (volgens de sheets):** de structuur van ons eigen stelsel doornemen en aangeven waar een verwijzing kan staan; zoeken naar een gelijkend onderwerp met bijbehorende eisen en specificaties (bij mTLS).

Wat "werken" voor ons betekent

De bronnen definiëren niet wanneer een verwijzing "werkt". Ons voorstel voor toetscriteria, afgeleid van de richtlijnen v0.2 en de vraag van VWS naar wijzigingen:

1. Het object is vindbaar en heeft een stabiele permalink en een versie in het register.
2. De verwijzing bevat de meta-informatie die de richtlijn voorschrijft.
3. Er is in onze eigen structuur een logische plek waar de verwijzing landt.
4. Een wijziging in de landelijke afspraak is voor ons detecteerbaar en het is duidelijk wat die voor ons betekent.

Deze criteria leggen we vooraf voor aan Ageeth Wahle.

Publiceren of alleen tonen

Nog niet bevestigd door VWS. Onze lezing: de mTLS-afspraak is een voorbeeldafspraak en er zijn nog geen officiële landelijke afspraken, dus wij bereiden een concept voor (branch of conceptpagina) en laten zien waar de verwijzing zou landen. Publiceren in onze normatieve specificaties is een besluit voor de kring, niet voor de PoCathon. Dit spreken we vooraf uit richting VWS.

Eerste analyse

Dit zijn inzichten uit het lezen van de richtlijnen en het PvE en uit navraag bij Twiin. De beproeving en de huiswerkopdracht zijn nog niet uitgevoerd.

- **Veilig netwerk is een tijdelijke afspraak.** Twiin had een tijdelijke afspraak in het stelsel opgenomen en heeft LDN gevraagd om afspraken en specificaties. Er komt een duurzamer afspraak met specs.
- **De afspraak krijgt de rollen van de landingsplaats mee.** De eisen dragen de rollen Twiin Deelnemer en GTK Leverancier en de toetsingscategorie Via Twiin, terwijl de afspraak daar zelf niet over gaat. Een stelsel dat hiernaar verwijst neemt impliciet het Twiin-rolmodel en Twiin als toetsende partij over. Twiin onderschrijft dit: wordt het een echte landelijke afspraak, dan moet die neutraler beschreven worden met rollen die bij de GISA passen.
- **De inhoud van het PvE is organisatorisch, niet technisch.** De eisen gaan over bedrijfscontinuïteit, leverancierscontracten, MFA op beheeraccounts, pentests en awareness. Er is niets aan te implementeren in de nuts-node of in onze profielen.
- **De objecten voldoen nog niet aan de richtlijnen zelf.** Losse eisen hebben geen eigen permalink of meta-informatie, en het register is nog in ontwikkeling. Ook is niet elke eis testbaar, terwijl de richtlijnen dat als definitie van een eis gebruiken.
- **Vragen over de inhoud horen bij de bron.** Voor inhoudelijke vragen of bezwaren over deze eisen is LDN het adres, niet Twiin als publicerende partij.
- **AORTA/LSP heeft dit al verkend.** Naar aanleiding van de huiswerkopdracht heeft AORTA/LSP uitgezocht waar zij tegenaan lopen als zij daadwerkelijk gaan verwijzen. Jeroen Bos presenteerde dat bij de Tafel Afsprakenstelsels en daarna in de werkgroep. Bruikbaar als vertrekpunt voor opdracht 2, en het raakt LSP x Nuts.

Open vragen

- Aan Ageeth Wahle (gesteld 23 september, nog onbeantwoord): borgt Twiin de naleving van landelijke afspraken, of blijft ieder afsprakenstelsel daar zelf voor verantwoordelijk? Klopt het dat de PoCathon zich richt op stelsels die kaderstellend zijn volgens NEN 7512 en eigen en landelijke afspraken combineren? Waar kunnen we ons hierop inlezen?
- Aan VWS: publiceren de stelsels de verwijzing echt, of tonen ze alleen waar die zou landen?
- Aan VWS: komt onze definitie van "werken" overeen met die van de werkgroep?
- Aan VWS: staat de huiswerkopdracht van april nog?

Documenten

Wat	Waar
Richtlijnen Verwijzen naar landelijke afspraken in Twiin, v0.2, juni 2026	twiin.nl
PvE Netwerkbeveiliging Twiin Deelnemer (TA150), normatief	afsprakenstelsel.twiin.nl
PvE Netwerkbeveiliging Twiin Deelnemer (TC150D), prepublicatie	consultatie.twiin.nl
Landelijk afsprakenstelsel, algemene informatie	datavoorgezondheid.nl

Wat	Waar
Uitnodiging PoCathon, Kris van Hamelen (VWS), 3 augustus 2026	per e-mail
Sheets en verslag Tafel Afsprakenstelsels 7 september 2026 (doel, scope, voorbereiding PoCathon)	per e-mail, bij Steven
Toelichting PoCathon, Ageeth Wahle, 22 september 2026	per e-mail, bij Steven

De richtlijnen v0.2 bevatten in bijlage 1 een begrippenmodel en in bijlage 2 een metamodel voor de meta-informatie van een afspraak.

Wie erbij betrokken zijn

Rol	Wie
Overdracht deelname werkgroep	Sergej van Middendorp
Coördinatie en analyse	Steven van der Vegt
Deelname PoCathon 29 oktober	Dirk of Roland, zij stemmen dit onderling af (kringvergadering 28 september 2026)

Contactpersoon bij Twiin is Ursula Letschert. Voor vragen over de status van de richtlijnen en over eventuele verplichting: Ageeth Wahle (VWS). Praktische zaken rond de PoCathon: Kris van Hamelen (VWS).

Hoe haak je aan

Voor vragen over deze opdrachten of over deelname aan de werkgroep en de PoCathon: #kring-techniek-aanspreekpunt.

Revision #4
Created 2026-08-05 15:29:03 UTC by Steven van der Vegt
Updated 2026-09-29 07:01:34 UTC by Steven van der Vegt